

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»

Кафедра міжнародних відносин та журналістики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальних робіт

Н.М. Літвін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська мова у професійному спілкуванні

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень

спеціальність 061 Журналістика

освітня програма Журналістика

Навчальний підрозділ Кафедра міжнародних відносин та журналістики

Мова навчання українська

РОЗРОБНИКИ

Н.М. Момот, доцент кафедри міжнародних відносин та журналістики, кандидат філологічних наук	
--	---

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО КАФЕДРОЮ

Протокол № 1

Завідувач кафедри

від «27» серпня 2018 р.

Д.І. Ткач

© Університет «КРОК», 2018 рік

© (Момот Н.М.), 2018 рік

Київ – 2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Призначення дисципліни	Обсяг дисципліни	Характеристика дисципліни	
Перший (бакалаврський) рівень	Кредити ECTS / Години 5 / 150 під час теор. навч. (у сер. на тиждень) – 4 год., у період сесії – 2 год.	Обов'язкова дисципліна	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Галузь знань 06 Журналістика	Кількість розділів - 3	Курс / семестр	
		1 курс / 1,2 семестри	1 курс / 1,2 семестри
Спеціальність 061 Журналістика	Кількість тем - 9	Лекції, години	
		42 год.	30 год.
Освітня програма: <i>Журналістика</i>	Форма підсумкового контролю – диференційований залік	Практичні, семінарські, лабораторні, індивідуальні заняття, консультації, год.	
		пр. – 28 год.	пр. – 20 год.
		Самостійна робота, години, питома вага	
		80 год., 53,3%	100 год., 66,7%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є опрацювання найважливіших теоретичних положень та практичне закріплення базового матеріалу з фонетики, лексики і фразеології, морфології, синтаксису та стилістики, збагачення словника термінологічною, фаховою лексикою, прищеплення чуття естетики мовлення.

Завдання:

- сформувані чітко і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності;
- забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення;
- виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;
- розвивати творче мислення студентів;
- виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій;
- сформувані навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

Компетентності студентів після завершення курсу:

- використання інформації;
- виокремлення постійної та змінної інформації;
- уніфікація ситуації та укладання її у документи;
- визначення явища синонімії та омонімії, вміння їх попередити або ж усунути;
- відмінювання прізвищ;
- утворення форм кличного відмінка;
- ситуативно грамотне використання етикетних форм та формул ввічливості;
- використання паронімів;
- уникнення тавтології та міжмовної омонімії;
- уникнення калькування, суржику та русизмів під час укладання тексту документа;
- використання правильних граматично визначених форм іменників, прикметників, займенників, числівників, прислівників, дієслів;
- правильне вживання прийменникових конструкцій у діловому мовленні.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Розвиток української мови

Тема 1. Найважливіші відомості з історії походження та розвитку української мови

1. Початок становлення (VI ст. н.е.); сформування фонетичної системи (XII – перша половина XIII ст.); розвиток фонетичної і граматичної систем (до середини XVI ст.).

2. Літературно-писемна двомовність XIV – XVIII ст.: церковнослов'янська мова, давня українська мова; параметри структурнотипологічної і жанрово-стилістичної диференціації.

3. Національна літературна мова: нова (XIX – початок XX ст.), сучасна (XX ст.). Літературна мова і сучасні діалекти.

4. Історичні зв'язки української літературної мови з іншими слов'янськими літературними мовами.

Тема 2. Літературна мова

1. Поняття літературної мови. Основні ознаки.
2. Тлумачення змісту понять мова загальнонародна, мова літературна, мова державна, державний статус мови.
3. Закон про мову. Поняття мови в Конституції України.
4. Мовна норма. Типи мовних норм.

Тема 3. Стилiстична диференцiацiя української мови

1. Офіційно-діловий стиль як різновид мови. Сфера використання офіційно-ділового стилю, призначення, основні ознаки.
2. Художній стиль як різновид мови. Підстилі художнього стилю за родами і жанрами літератури.
3. Публіцистичний стиль як різновид мови. Мовленнєва системність публіцистичного стилю і мовні засоби її творення.
4. Науковий стиль як різновид мови. Сфера використання наукового стилю, призначення, основні ознаки.
5. Розмовний стиль як різновид мови. Його сфера використання, основне призначення, ознаки, мовні засоби.

Розділ 2. Орфоепічні та орфографічні норми сучасної української літературної мови

Тема 1. Поняття про орфоепію. Основні риси української літературної

вимови

1. Українська орфоепія як розділ мовознавчої науки.
2. Норми української літературної вимови.
3. Норми щодо наголошування слів. Орфоепічні словники.
4. Причини відхилень від орфоепічних норм.

Тема 2. Графіка та орфографія української мови

1. Графіка української мови. Український алфавіт.
2. Співвідношення між буквами українського алфавіту й фонемами української літературної мови.
3. Принципи української орфографії (фонетичний, морфологічний, історичний та семантикодиференційний).

4. Орфографічні словники. Український правопис.
5. Новий український правопис.
6. Найважливіші правописні норми сучасної української літературної мови.

Тема 3. Фонетичні норми сучасної української літературної мови

1. Фонетика як розділ мовознавчої науки.
2. Фонетична транскрипція.
3. Чергування голосних і приголосних звуків в українській мові.
4. Склад і складоподіл в українській мові. Правила переносу частин слова.
5. Типи наголосу. Інтенація. Паузи. Мелодика.

Розділ 3. Лексичні, морфологічні та синтаксичні норми

Тема 1. Лексикологія як мовознавча дисципліна.

1. Однозначні та багатозначні слова в сучасній українській мові. Причини виникнення багатозначності. Пряме й переносне значення слова.

2. Синоніми в українській мові. Джерела виникнення синонімії. Типи синонімів: семантичні, стилістичні, семантико-стилістичні. Абсолютні синоніми. Контекстуальні синоніми. Синонімічний ряд та синонімічне гніздо.

3. Омоніми в українській мові. Різновиди неповних лексичних омонімів: омофони, омографи, омоформи.

4. Антоніми в українській мові. Контекстуальні антоніми.
5. Пароніми в українській мові. Стилiстичні функції паронімів.
6. Лексика української мови за походженням.

Тема 2. Морфологічні норми

1. Граматичні категорії іменника. Семантичні і морфологічні ознаки. Синтаксична роль.

2. Прикметник у сучасній літературній мові. Загальна характеристика прикметника як частини мови. Семантичні та морфологічні ознаки прикметника. Синтаксичні властивості прикметника.

3. Займенник. Співвідношення займенників за значенням, морфологічними ознаками та синтаксичною роллю в реченні з іншими частинами .

4. Числівник. Функціональні розряди числівників. Особливості їх вживання.

5. Морфологічні норми сучасної української літературної мови (прийменник, сполучник, частка, вигук).

6. Морфологічні норми сучасної української літературної мови (дієслово, прислівник).

Тема 3. Синтаксична система сучасної української літературної мови

1. Складне речення. Основні типи складних речень.
2. Складносурядні речення. Поняття про складносурядні речення, їх місце в системі мови.
3. Складнопідрядні речення. Пунктуація в складнопідрядних реченнях.
4. Безсполучникові складні речення.
5. Багатокomпонентні складні речення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Сума	у тому числі					Сума	у тому числі				
		лек	п/с	лаб	інд	срс		лек	п/с	лаб	інд	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Розвиток української мови												
Тема 1. Найважливіші відомості з історії походження та розвитку української мови	16	4	4	-	-	8	18	4	4	-	-	10
Тема 2. Літературна мова	16	4	4	-	-	8	14	2	2	-	-	10
Тема 3. Стилiстична диференція української мови	16	4	4	-	-	8	14	2	2	-	-	10
Усього годин:	48	12	12	-	-	24	46	8	8	-	-	30
Розділ 2. Орфоепічні та орфографічні норми сучасної української літературної мови												
Тема 1. Поняття про орфоепію. Основні риси української літературної вимови	16	4	4	-	-	8	16	4	2	-	-	10
Тема 2. Графіка та орфографія української мови	16	4	4	-	-	8	14	2	2	-	-	10
Тема 3. Фонетичні норми сучасної	16	4	2	-	-	10	14	2	2	-	-	10

української літературної мови												
Усього годин:	48	12	10	-	-	26	44	8	6	-	-	30
Розділ 3. Лексичні, морфологічні та синтаксичні норми												
Тема 1. Лексикологія як мовознавча дисципліна	18	6	2	-	-	10	24	6	2	-	-	16
Тема 2. Морфологічні норми	18	6	2	-	-	10	20	4	2	-	-	14
Тема 3. Синтаксична система сучасної української літературної мови	18	6	2	-	-	10	16	4	2	-	-	10
Усього годин:	54	18	6	-	-	30	60	14	6	-	-	40
Екзамен (якщо є)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Разом годин:	150	42	28	-	-	80	150	30	20	-	-	100

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Найважливіші відомості з історії походження та розвитку української мови	4
2	Літературна мова	4
3	Стилістична диференціація української мови	4
4	Поняття про орфоепію. Основні риси української літературної вимови	4
5	Графіка та орфографія української мови	4
6	Фонетичні норми сучасної української літературної мови	4
7	Лексикологія як мовознавча дисципліна	6
8	Морфологічні норми	6
9	Синтаксична система сучасної української літературної мови	6
	Разом	28

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Національна літературна мова: нова (XIX – початок XX ст.), сучасна (XX ст.). Літературна мова і сучасні діалекти.	8
2	Закон про мову. Поняття мови в Конституції України.	8
3	Публіцистичний стиль як різновид мови. Мовленнєва системність публіцистичного стилю і мовні засоби її творення.	8
4	Норми української літературної вимови.	8
5	Новий український правопис.	8
6	Чергування голосних і приголосних звуків в українській мові.	10
7	Лексика української мови за походженням.	10

8	Морфологічні норми сучасної української літературної мови (дієслово)	10
9	Багатокомпонентні складні речення.	10
	Разом	80

7. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються практичні заняття. На практичних заняттях за допомогою граматичного матеріалу та текстів публіцистичного і наукового стилів закріплюються практичні вміння та навички. Використовуються презентації, граматичний матеріал підручників, посібників та практикумів, тексти ЗМІ, тексти навчально-наукових підручників. Під час викладання дисципліни використовуються такі методи:

- пояснювально-ілюстративний метод, який дає можливість студентам сприймати і осмислювати факти, оцінки, висновки й залишатися в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення;
- репродуктивний метод, який передбачає наслідування інструкцій, приписань, правил в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях;
- практичний метод, надає можливість одержувати знання й уміння, виконуючи практичні дії (вправа);
- проблемний метод, що передбачає створення проблемної ситуації та активну самостійну діяльність здобувачів у її розв'язанні;
- модельний метод полягає у моделюванні виробничих ситуацій (ділові ігри, семінар-пресконференція).

Під час проведення семінарських занять використовуються такі методи та технології викладання, як бліцопитування студентів за питаннями семінару, оприлюднення студентами рефератів за темою семінару, виступи студентів з доповідями за результатами виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, виступи студентів з доповідями за результатами виконання додаткових завдань, дискусії за ключовими питаннями.

Самостійна робота передбачає написання есе, підготовку рефератів, укладання тематичних словників, виконання граматичних завдань, а також самостійна робота з різними видами словників.

8. Методи контролю

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи. Вони включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів здійснюється протягом практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретного завдання, рівень засвоєння ним практичних умінь, ступінь розуміння сутності проблем навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни.

Під час вивчення курсу “Українська мова у професійному спілкуванні” використовуються такі форми поточного контролю:

- опитування;
- оцінка активності під час практичних занять, рівень підготовленості до них;
- виконання завдань для самостійної роботи;
- виконання модульної контрольної роботи;
- написання реферату;
- складання тестів;
- написання есе у публіцистичному стилі.

Формами підсумкового контролю визначено диференційований залік та екзамен.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за шкалою Університету (0-100, з урахуванням необов’язкових завдань – 120 балів), національною шкалою та шкалою ECTS на підставі нормативних документів Університету.

9.1. Схема нарахування балів з дисципліни

Види та зміст обов'язкових завдань	Максимальна оцінка	Примітки
Модуль 1 Поточний контроль: Виконання практичних завдань на заняттях та завдань для самостійної роботи. Модульна контрольна робота	5 30	У 1 семестрі
Модуль 2. Поточний контроль: Виконання практичних завдань на заняттях та завдань для самостійної роботи. Есе. Тести. Підсумковий контроль: диференційований залік	5 30 30 100	У 1 семестрі
Модуль 3. Поточний контроль: Виконання практичних завдань на заняттях та завдань для самостійної роботи. Написання реферату. Написання відгуку на статтю у ЗМІ. Написання замітки. Підсумковий контроль: диференційований залік	10 30 30 30	У 2 семестрі.
Разом	100	

Максимальний бал за виконання необов'язкових завдань – 20.

Підсумкова оцінка виводиться як середньозважена.

9.2. Умови нарахування балів

Оцінювання результатів навчання спрямоване на визначення рівня володіння студентами мовною поведінкою і базується на навчальних цілях та змісті

програми курсу. Бали, отримані студентами за всі завершені модулі курсу, беруться до уваги під час підсумкового оцінювання за даний курс.

«Відмінно» (90-100) ставиться, якщо студент:

- вільно володіє категоріально-понятійним апаратом української мови у професійному спілкуванні;
- усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, якість їх виконання близька до максимальної;
- володіє навичками написання публіцистичних текстів;
- уміє логічно та аргументовано викладати власні думки в усній та письмовій формах;
- бездоганно відповів на питання модульного контролю;
- знайомий з усією обов'язковою літературою, виявляє свідомий інтерес до додаткової літератури, користується Інтернет-ресурсами.

«Дуже добре» (80-89) ставиться, якщо студент:

- загалом володіє категоріально-понятійним апаратом української мови у професійному спілкуванні, вміє застосовувати його під час практичних занять, проте припускається неточностей;
- усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, якість виконання більшості з них близька до максимальної;
- належним чином володіє навичками написання публіцистичних текстів, проте припускається неточностей у формуванні тексту;
- загалом володіє усним та письмовим мовленням, проте у модульному контролі припускається незначних помилок.

«Добре» (70-79) ставиться, якщо студент:

- загалом володіє категоріально-понятійним апаратом української мови у професійному спілкуванні;
- більшість передбачених навчальною програмою завдань виконані, але деякі з них мають недоліки, граматичні та стилістичні помилки;
- володіє навичками укладання текстів публіцистичного стилю, проте припускається неточностей у оформленні думок;

- на практичних заняттях виявляє деяку пасивність;
- недостатньо користується літературою та Інтернет-ресурсами.

«Задовільно» (60-69) ставиться, якщо студент:

- посередньо володіє категоріально-понятійним апаратом української мови у професійному спілкуванні;
- відчуває деякі труднощі під час демонстрації практичних умінь та навичок;
- недостатньо володіє навичками укладання текстів публіцистичного стилю;
- має проблеми з усним та письмовим мовленням.

«Задовільно» (50-59) ставиться, якщо студент:

- неглибоко та несистемно засвоїв категоріально-понятійний апарат української мови у професійному спілкуванні, відтворює його репродуктивно, з недостатнім осмисленням;
- відчуває труднощі під час демонстрації практичних умінь та навичок;
- погано розуміє особливості укладання текстів публіцистичного стилю;
- має проблеми з усним та письмовим мовленням.

«Незадовільно» (25-49) ставиться, якщо студент:

- неглибоко та несистемно засвоїв категоріально-понятійний апарат української мови у професійному спілкуванні, відтворює його репродуктивно, з недостатнім осмисленням;
- відчуває труднощі під час демонстрації практичних умінь та навичок;
- погано розуміє особливості укладання текстів публіцистичного стилю;
- має проблеми з усним та письмовим мовленням.

9.3. Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за шкалою Університету	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 та вище	Відмінно	Відмінно
80–89	Дуже добре	Добре
70–79	Добре	
60–69	Задовільно	Задовільно
50–59	Достатньо	
25–49	Незадовільно	Незадовільно

1–24	Неприйнятно	
------	-------------	--

10. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Презентації.
3. Завдання для підсумкового контролю знань.
4. Інші навчально-методичні матеріали.

11. Рекомендована література

Базова

1. Бибик С.П., Сюта Г.М. Ділові документи та правові папери. – Х.: Фоліо, 2006. – 493 с.
2. Білозерська Л.П. Термінологія та переклад. – Вінниця: Нова книга, 2010. – 232 с.
3. Бодик О.П. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія: навчальний посібник / О. П. Бодик, Т. М. Рудакова. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 416 с.
4. Від звука до тексту. Аналіз мовних одиниць різних рівнів: навчальний посібник/ За ред. А. А. Силки. - Вид. 2-ге, випр. і допов.. - Суми: Університетська книга, 2016. - 348 с.
5. Глущик С.В., Дияк О.В., Шевчук С.В. Сучасні ділові папери: навч. посібник. – К.: Арій, 2009. – 545 с.
6. Голосовська Г.Г. Українська мова для всіх: навчальний посібник/ Г. Г. Голосовська. - К.: Академвидав, 2013. - 216 с.
7. Горбаченко Т.Г. Аналітико-синтетична переробка документної інформації: навч. посібник для дистанційного навчання. – К.: Університет “Україна”, 2008. – 312 с.
8. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням. – К.: ЦУЛ, 2010. – 520 с.
9. Дудик П.С. Сучасна українська мова: Завдання і вправи / П. Дудик. – К.: Академія, 2009. – 264 с.

- 10.Зубков М.Г. Сучасна українська ділова мова. – Х.: ФОП, 2009
- 11.Етимологія української мови: Навчальний посібник/ За заг. ред. О.І. Потапенка. - К.: Міленіум, 2002. - 204 с.
- 12.Єгорова Т.Д. Практичний курс української мови: навчальний посібник/ Т. Д. Єгорова. - 2-ге вид.. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 160 с.
- 13.Кисіль Г.Г. Культура сучасної української літературної мови: Навчальний посібник/ Г.Г. Кисіль, М.В. Кучинський. - К.: Міленіум, 2005. - 270 с.
- 14.Косенко Н.Я. Сучасне українське ділове мовлення: навчальний посібник для ВНЗ/ Н. Я. Косенко, Т. М. Вакуленко. - Х.: ВД "ШКОЛА", 2010. - 416 с.
- 15.Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту. – К.: Знання, 2008. – 425 с.
- 16.Кочан І.М. Українська наукова лексика: міжнародні компоненти в термінології: навчальний посібник/ І. М. Кочан ; наук. ред. А. П. Загнітко. - К.: Знання, 2013. - 294 с.
- 17.Кравець Л.І., Мацько Л.І. Культура української фахової мови. – К., 2007. – 360 с.
- 18.Кравченко Т.П., Шарата Н.І. Українська мова за професійним спрямуванням: термінологія економіки АПК. – Миколаїв: МДАУ, 2011. – 262 с.
- 19.Лінгвістичний аналіз: Практикум. Навчальний посібник/ За ред. Г.Р. Передрій. - К.: ВЦ "Академія", 2005. - 256 с.
- 20.Лісовий М.І. Культура професійного мовлення: навчальний посібник. – Вінниця: Нова книга, 2010.- 176 с.
- 21.Мацюк З. Українська мова професійного спрямування: навч. посібник. – К.: Каравела, 2008
- 22.Михайлюк В.О. Українська мова професійного спілкування: Навчальний посібник/ В.О. Михайлюк. - К.: ВД "Професіонал", 2005. - 496 с.
- 23.Мозговий В.І. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс: навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2010. – 592 с.
- 24.Мова наша - українська: навчально-методичний посібник для вчителя/ Л. І. Мацько [та інші.] ;за ред. Л. І. Мацько. - К.: Богданова А.М., 2011. - 512 с.

25. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: Навчальний посібник/ Г.С. Онуфрієнко. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 312 с.
26. Палеха Ю.І. Загальне документознавство: навч. посібник. – К.: Ліра-К, 2008. – 393 с.
27. Плющ М.Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. – К.: Слово, 2010. – 328 с.
28. Росінська О.А. Культура сучасної української мови. Довідник для всіх. – Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2009. – 448 с.
29. Семеног Я.М. Культура наукової української мови: навчальний посібник. – К.: Академія, 2010. – 216 с.
30. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації. – К.: Академія, 2010. – 240 с.
31. Середницька А.Я. Українська мова за професійним спрямуванням. – К: Знання, 2010. – 211 с.
32. Словник української мови: У 20-ти т. / ред. В.М.Русанівський. – К.: Наукова думка, 2010.
33. Сучасна українська літературна мова: збірник вправ/ Л. Г. Погиба [та ін.]. - К.: Кондор-Видавництво, 2018. - 244 с.
34. Сучасна українська літературна мова: лексикологія, фонетика / А.К.Мойсієнко, О.В.Бас-Кононенко, В.В.Бондаренко. – К.: Знання, 2010. – 270 с.
35. Сучасна українська літературна мова: морфологія, синтаксис / А.К.Мойсієнко, І.М.Арбіжанова, В.В.Коломийцева. – К.: Знання, 2010. – 374 с.
36. Тележкіна О.О. Українська мова. Довідник. – Х.: Ранок, 2010.- 400 с.
37. Українська мова за професійним спрямуванням. Практикум / За ред. Т.В.Симоненко. – К.: Академія, 2010. – 272 с.
38. Український правопис / за ред. О.В. Красовицького. – Харків: Фоліо, 2020. – 348 с.

39. Українсько-російський словник наукової термінології/ За ред. Л.О. Симоненко. - К.: Перун, 2004. - 416 с.
40. Шевчук С.В. Ділове мовлення для державних службовців: навч. посібник. К.: Арій, 2008. – 424 с.
41. Шевчук С.В. Ділове мовлення. Модульний курс: підручник. – К.: Арій, 2009
42. Шевчук С.В., Доценко О.Л., Виноградова Ю.Б. Ділова українська мова: тестові завдання. – К.: Видавництво А.С.К., 2002. – 216 с.
43. Шевчук С.В., Доценко О.Л., Виноградова Ю.Б. Контрольні роботи з ділової української мови: навч. посібник. – К.: Видавництво А.С.К., 2002. – 112 с.
44. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням. – К.: Алеута, 2010. – 712 с.
45. Шевчук С.В. Практикум з українського ділового мовлення: навч. посібник. – К.: Арій, 2009
46. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник/ С. В. Шевчук, І. В. Клименко. - 3-тє вид, виправ. і доповнене. - К.: Алерта, 2013. - 696 с.
47. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням: робочий зошит-практикум/ С. В. Шевчук, О. О. Кабиш. - К.: Алерта, 2012. - 216 с.
48. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: підручник / К. Шульжук. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 408 с.
49. Янковська Г.В. Українська мова для юристів: навчальний посібник/ Г. В. Янковська. - К.: КНТ, 2011. - 392 с.

Допоміжна

47. Бондарчук Л.М. Українська мова в інформаційних системах: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни/ Л. М. Бондарчук. - К.: КНЕУ, 2006. - 140 с.
48. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики: словарь/ Уклад. В.Т. Бусел. - К.: Перун, 2004. - 896 с.
49. Великий тлумачний словник сучасної української мови/ Уклад. В.Т. Бусел. - К.: Перун, 2005. - 1728 с.

50. Зеленько А.С. Загальне мовознавство. – К.: Знання, 2010. – 380 с.
51. Крижанівська О.І. Історія української мови. – К.: Академія, 2010. – 248 с.
52. Полюга Л.П. Словник фразеологічних антонімів української мови/ Л.П. Полюга. - К.: Довіра, 2004. - 284 с.
53. Сучасна українська мова. Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Практикум / за ред. М.М.Фащенко. – К.: Академія, 2010. – 176 с.
54. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: підручник. – К.: Академія, 2010.- 408 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт «Український журнал «Art. Ukrain» // Режим доступу: [http: //
 www.artukraine.com/](http://www.artukraine.com/)
2. Офіційний сайт «Українська філологія» // Режим доступу: [http: //
 www.linguistika.com.ua/](http://www.linguistika.com.ua/)
3. Офіційний сайт «Українська мова» // Режим доступу: www.ukrainskamova.at.ua/
4. Офіційний сайт «Український Інтернет-месенжер» // Режим доступу: www.balachka.com/
5. Офіційний сайт «Книгоспілка» // Режим доступу: [http: // www.libra.in.ua](http://www.libra.in.ua)
6. Офіційний сайт «Методична скарбничка» // Режим доступу: [http: //
 www.metoduchka.com.ua](http://www.metoduchka.com.ua)